

יומא דף סה

ר' יוחנן	רב	בעלי חיים
נידחים	אינם נידחים	
שני שבזוג ראשון	שני שבזוג שני	השני ירעה עד שיסתאב

משנה מסכת תמורה פרק ד משנה ג

המפריש חטאת ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, לא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה היו שתיהן תמימות - אחת מהן תיקרב חטאת, והשניה תמות - דברי רבי. וחכמים אומרים: אין חטאת מתה - אלא שנמצאת מאחר שכיפרו הבעלים

תנן: השני ירעה עד שיסתאב... שאין חטאת צבור מתה. הא דיחיד כי האי גוונא - מתה. קושי על דברי רב: בשלמא לרבי יוחנן - כדרכי אבא אמר רב, דאמר רבי אבא אמר רב: הכל מודים שאם נתכפר בשאינה אבודה - אבודה מתה. אלא לרב, הוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות. ואמר רבי אושעיא: הפריש שתי חטאות לאחריות - מתכפר באחת מהם, והשניה תרעה (ולא כתוב שמתה!) תירוץ: כיון דאמר רבא: רב סבר לה כרבי יוסי, דאמר מצוה בראשון, מעיקרא כמפריש לאיבוד דמי (וסובר כרבי שמתה)

עוד קושי על רב: תנן, רבי יהודה אומר: תמות. בשלמא לרבי יוחנן, דאמר שני שבזוג ראשון ירעה, לרבי יהודה ימות - מתכפר בשני שבזוג שני. אלא לרב, דאמר שני שבזוג שני ירעה, לרבי יהודה ימות, לרבי יהודה במאי מיכפר? תירוץ: מי סברת רבי יהודה אשני שבזוג שני קאי? רבי יהודה אשני שבזוג ראשון קאי.

קושי על ר' יוחנן: ואיכא דקא מוטיב הכי: ועוד אמר רבי יהודה: נשפך הדם - ימות המשתלח, מת המשתלח - ישפך הדם. בשלמא לרב - רישא פליגי בחטאת צבור, וסיפא פליגי בבעלי חיים. אלא לרבי יוחנן מאי ועוד? קשיא.

ועוד אמר רבי יהודה: נשפך הדם ימות המשתלח.

קושי: בשלמא נשפך הדם ימות המשתלח - דאכתי לא איתעביד מצותיה, אלא מת המשתלח אמאי ישפך הדם? הא איתעביד ליה מצותיה (הגרלה)! תירוץ: אמרי דבי רבי ינאי: אמר קרא יענא חי לפני ה' יכפר, עד מתי יהא זקוק להיות חי - עד שעת מתן דמים של חברו.

דיון בדברי ר' יהודה בשקלים: תנן התם: בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו, אם נתרמה תרומה - נשבעין לגזברין, ואם לאו - נשבעין לבני העיר, ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן. נמצאו, או שהחזירו הגנבים - אלו ואלו שקלים הם, ואין עולין להן לשנה הבאה. רבי יהודה אומר: עולין להן לשנה הבאה.

מאי טעמא דרבי יהודה? - אמר רבא: קסבר רבי יהודה חובות של שנה זו קריבות לשנה הבאה. קושי קושי על רבא: איתביה אביי: פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו, והפריש אחרים תחתיהן, וכן שעירי עבודה זרה שאבדו והפריש אחרים תחתיהן - כולן ימותו, דברי רבי יהודה. רבי אליעזר ורבי שמעון אומרים: ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויפלו דמיהם לנדבה, שאין חטאת צבור מתה. תירוץ: אמר ליה: קרבנות צבור קא אמרת? שאני קרבנות צבור כדרכי טבי אמר רבי יאשיה. דאמר רבי טבי אמר רבי יאשיה, אמר קרא + במדבר כח+ זאת עלת חדש בחדשו אמרה תורה חדש והבא לי קרבן מתרומה חדשה.

קושי על התירוץ: הא תינח שעיר, פר מאי איכא למימר?

תירוץ: גזירה פר אטו שעיר.

קושי: ומשום גזירה ימותו? ועוד, הא דרבי טבי אמר רבי יאשיה גופה מצוה היא. דאמר רב יהודה אמר שמואל: קרבנות צבור הבאין באחד בניסן - מצוה להביא מן החדש, ואם הביא מן הישן - יצא, אלא שחסר מצוה!

תירוץ אחר: אלא אמר רבי זירא: לפי שאין הגורל קובע משנה לחברתה.

קושי: ונייתי ונגריל!

תירוץ: גזירה שמא יאמרו הגורל קובע משנה לחברתה.